

Nieuwe Verordening voor Bouwproducten en “gemeenschappelijke” taal voor het verhandelen van hergebruik bouwproducten

Omdat we vaststellen dat er op de markt wat onduidelijkheden de ronde doen over mogelijke specificaties van hergebruik bakstenen, hielden we er aan om wat extra uitleg te geven over de toekomstige “gemeenschappelijke” taal voor het verhandelen van hergebruik bouwproducten. Het komt namelijk voor dat er hergebruik bakstenen met een prestatieverklaring en CE-markering worden voorgeschreven voor specifieke projecten..

Intussen werd de wettelijke tekst van de nieuwe Europese Verordening Bouwproducten (nieuwe CPR) gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 18 december 2024 en zijn de artikelen met betrekking tot de ontwikkeling van geharmoniseerde technische specificaties (die de basis vormen voor de gemeenschappelijke taal) met ingang van 7 januari 2025 in werking getreden. (zie ook BMB 188)

Er is een erg grote overgangstermijn voorzien voor de verschillende bouwproductfamilies omdat de huidige Verordening Bouwproducten (oude CPR) van toepassing blijft voor bouwproducten waarvan de technische specificaties nog niet herzien en gepubliceerd werden onder de nieuwe Verordening (nieuwe CPR) en dit tot ten laatste aanvang 2040. Het “CPR Acquis proces”, georganiseerd door de Europese Commissie, is bedoeld om de herziening van alle geharmoniseerde technische specificaties tot stand te brengen op basis van “standaardisatieverzoeken”.

Wat betekent de nieuwe Verordening voor de toekomstige gemeenschappelijke taal voor hergebruik bouwproducten ?

In Artikel 2 van de nieuwe verordening is het “toepassingsgebied” als volgt gedefinieerd: “deze verordening is van toepassing op bouwproducten, met inbegrip van gebruikte producten...”

Tot voor kort kon er discussie voorkomen of de (oude) CPR van toepassing was als een herbruik baksteen op de markt werd aangeboden. Theoretisch valt een baksteen (met als beoogd gebruik “metselwerk”) al onder de scope van de huidige Europese geharmoniseerde productnorm NBN EN 771-1 “Clay masonry units” en zou er dus een prestatieverklaring opgesteld

en CE-markering aangebracht moeten worden bij het op de markt aanbieden ervan. Echter zijn de huidige opgenomen modaliteiten voor het verzekeren van de prestatiebestendigheid, niet altijd even toepasbaar voor hergebruik bakstenen.

Een bijkomend element voor mogelijke verwarring op de markt is dat er een firma is die in 2017 vrijwillig een Europese Technische Beoordeling heeft laten opstellen bij EOTA voor hergebruik bakstenen op basis van een Europees Beoordelingsdocument (EAD) onder de oude CPR (2011). Via deze vrijwillige (beoordelings)route valt deze firma wel onder de verplichting om CE-markering aan te brengen bij het in de handel brengen van de specifieke bakstenen waarop deze ETA van toepassing is.

In parallel aan het CPR Acquis proces bij de Europese Commissie wordt er intussen door verschillende Technische Commissies van CEN gewerkt aan uiteenlopende horizontale richtlijnen.

In 2020 werd zo de CEN/TC350/SC1 ‘Circulaire economie in de bouwsector’ opgericht. Binnen deze Sub-Commissie is intussen een werkgroep 6 werkzaam, die horizontale eisen uitwerkt voor het hergebruik van bouwproducten.

Belangrijk in de diverse discussies is om tot pragmatische horizontale richtlijnen te komen voor het hergebruik van bouwproducten.

Een aantal zaken lijken erg belangrijk hierin: kennis van de bestaande situatie, kwaliteitscontrole en procedures, testen en metingen alsmede risicobeheer in ontwerp en uitvoering.

Ook de verschillende (hergebruik)scenario's dienen aan bod te komen in de omschrijving van de te volgen modaliteiten. Volgende mogelijk scenario's worden zo voor het ogenblik besproken:

- Hetzelfde beoogd gebruik:
 - hetzelfde project, dezelfde locatie, zelfde gebruik;
 - hetzelfde project, verschillende locatie;
 - verschillend project, verschillende locatie.

- Verschillend beoogd gebruik:
 - hetzelfde project, dezelfde locatie, andere eisen;
 - hetzelfde project, verschillende locatie, andere eisen;
 - verschillend project, verschillende locatie, andere eisen.

Met deze horizontale richtlijnen van CEN/TC350/SC1/WG6 zullen dan de product Technische Commissies aan de slag kunnen bij het uitwerken van de geactualiseerde technische specificaties op basis van de nieuwe Standaardisatieverzoeken.

Tijdens het CPR Acquis proces zal er beslist moeten worden voor welke bouwproducten men eveneens hergebruik producten zal beschouwen en dit wordt dan mee opgenomen in het Standaardisatieverzoek.

Voor wat betreft de productfamilie “metselwerk” zal de opstartvergadering van het CPR Acquis proces eind deze maand door de Europese Commissie georganiseerd worden. Zoals reeds toegelicht in ons vorig artikel zouden we dan theoretisch aanvang 2029 over nieuwe geharmoniseerde (gepubliceerde) specificaties beschikken.

Voor hergebruik bakstenen kunnen we dus zeggen dat er, zolang de geharmoniseerde technische specificaties niet aangepast zijn, en de modaliteiten op gebied van o.a. de prestatiebestendigheid niet opgenomen werden, er geen CE-markering mogelijk is op basis van de huidige geharmoniseerde productnorm. Laten we niet vergeten dat het opstellen van een prestatieverklaring en het aanbrengen van een CE-markering op bouwproducten uiteindelijk louter als doel heeft om deze bouwproducten (conform met de CPR, in de toekomst met de nieuwe CPR) te laten circuleren binnen de interne markt met dezelfde technische taal.

Besluit

De nieuwe Europese Verordening Bouwproducten (CPR) biedt een kader voor de harmonisatie en circulatie van hergebruikte bouwproducten binnen de interne markt. Het is cruciaal om pragmatische oplossingen te ontwikkelen die rekening houden met kwaliteitscontrole, testprocedures en risicobeheer. Totdat de nieuwe geharmoniseerde specificaties (normen) zijn vastgesteld, blijft CE-markering voor hergebruikte bakstenen niet verplicht, zonder dat dit afbreuk doet aan hun toepasbaarheid.

Bronnen

BMB 188

BMB 175

Afkortingen

CPR Construction Products Regulation

EOTA European Organisation for Technical Assessment

CEN European Committee for Standardization